

følgen lineal, i Nederlandene dog i et vist omfang gradual, nemlig når den kognatiske succession indtræder efter mandsliniens uddøen. Den ældste tronfølgeordning er den engelske, som fastslår kognatisk succession, medens relativt nye forfatninger — i hvert fald når man tager i betragtning, at de i løbet af det sidste århundrede er ændret flere gange — som den svenske, norske og belgiske forfatning — ubetinget udelukker kvinder fra arveretten til tronen. Hvor agnatisk-kognatisk succession forekommer eller tidligere har været gældende, har dette sin historiske forklaring i, at reglerne hidrører fra enevældens tid eller i hvert fald oprindelig har været knyttet til en meget kraftig kongemagt, der ved disse regler har forfulgt dynastiske hensyn.

Egentlige jævnbyrdighedsbestemmelser, som var meget almindelige i tysk fyrsteret før revolutionen, findes i nutiden kun i Sverige og gælder her alene prinser, hvorved må erindres, at prinsesser i Sverige hverken er successionsberettigede eller kan være arveoverførende mellemlid. Andre forfatninger opstiller vel ikke noget formelt krav om jævnbyrdighed, men rent faktisk har det været hovedreglen, at prinser eller prinsesser, når de ønskede at bevare arveretten til tronen, indgik jævnbyrdige ægteskaber, og krav om jævnbyrdighed kan have været opstillet som betingelse for at meddele det efter forfatningen nødvendige samtykke til ægteskabet.

Opfyldelsen af et sådant krav om jævnbyrdighed vil imidlertid i nutiden være væsentlig vanskeligere end tidligere. Antallet af regerende fyrstehuse er meget lille, og den sociale position, som indtages af medlemmerne af tidligere regerende huse, er i nutiden så forskellig fra de regerende fyrstehuses, at jævnbyrdigheden mellem de to grupper af fyrstehuse i nogen grad er fiktiv.

Ved gennemførelsen af en kvindelig arvefølge må man gøre sig klart, at udsigten til, at arveberettigede prinsesser kan indgå ægteskab med medlemmer af andre regerende huse, tilmed vil være ringere, end hvis de pågældende prinsesser ikke havde arveret til tronen. Som følge af, at tronfølgeordningerne i alle europæiske monarkier i større eller mindre omfang giver mænd fortrin frem for kvinder i successionen, vil næsten alle mandlige medlemmer af de regerende fyrstehuse enten være tronfølgere eller i hvert fald være så nær beslægtede med den regerende konge eller dronning, at deres successionsret let kan blive aktuel. Ved ægteskab mellem en sådan prins og en til en anden trone arveberettiget prinsesse vil det derfor være en nærliggende mulighed, at der opstår en personalunion i løbet af et par slægtled. En sådan personalunion vil i visse tilfælde være ligefrem forbudt i forfatningen i det ene af de to lande — og rummer under alle omstændigheder store statsretlige betæneligheder i nutiden, medens man i ældre tid, da tronfølgen ordnedes ud fra dynastiske hensyn, tværtimod betragtede sådanne statsforbindelser som en ønskelig konsekvens af tronfølgerne. For at undgå indtrædelsen af en personalunion vil det derfor ofte være nødvendigt, at den ene af ægtefællerne renuntierer på sin successionsret, således som tilfældet f. eks. var ved prins Philip af Grækenlands indgåelse af ægteskab med daværende prinsesse Elisabeth af Storbritannien 1947, idet en prins, der fødtes i dette ægteskab, foruden at være nærmeste engelske tronarving efter sin moders tronbestigelse ville være en af de nærmeste arveberettigede til tronen i Grækenland. Den græske forfatning forbyder som tidligere omtalt ubetinget, at den græske krone forenes med nogen anden.

Det synes herefter klart, at hvis man giver danske prinsesser arveret til den danske trone, må man ved et påtænkt ægteskab mellem en sådan prinsesse og en prins tilhørende et andet regerende kongehus forudse, at der enten fra det ene eller det andet lands side stilles krav om, at en af de to ægtefæller renuntierer på sin successionsret, hvilket ifølge sagens natur vil medføre, at en dansk prinsesse, som ønsker at bevare sin successionsret til